Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	K2-42C/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7221203060
Dátum vydania rozhodnutia:	09. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Slávka Petrovičová
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2023:7221203060.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice v konaní pred sudkyňou JUDr. Slávkou Petrovičovou v spore žalobcu: A. B. A., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. XX, B., právne zastúpený JUDr. Ján Cáfal, advokát v Košiciach, so sídlom Murgašova 3, proti žalovanému: Slovenská republika, zast. Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, IČO: 00 166 481, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody

r o z h o d o l :

I. Konanie v časti nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia (škoda na zdraví) a konanie v časti o zaplatenie sumy 148 000 € z a s t a v u j e .

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 € s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa 27.1.2021 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť štátu na účet tunajšieho súdu náklady trov dokazovania vo výške 49,80 €, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalobca m á čo do nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

VI. Žalovanému čo do nároku na náhradu škody voči žalobcovi právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1.Žalobou doručenou súdu dňa 30.3.2021 sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 943 984 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 21.10.2020 do zaplatenia a to titulom náhrady škody. Z opisu rozhodujúcich skutkových okolností v žalobe súd zistil, že voči žalobcovi boli vedené viaceré trestné konania a to:
a) na základe uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach o vznesení obvinenia za zločin neodvedenia dane a poistného pod ČVS:ORP-537/5-OEK-KE-2011
b) na základe uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach o vznesení obvinenia za prečin neodvedenia dane a poistného pod ČVS:ORP-52893/8-OEK-KE-2011
c) na základe uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach o vznesení obvinenia za prečin nezaplatenia dane pod ČVS:ORP-739/5-OEK-KE-2011

d) na základe uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach o vznesení obvinenia za zločin neodvedenia dane a poistného pod ČVS:ORP-432/5-OEK-KE-2011.
Vo všetkých prípadoch bol žalobca rozsudkami Okresného súdu Košice I spod obžaloby oslobodený.
Vzhľadom na uvedenú skutočnosť, že žalobca bol vo všetkých štyroch trestných konaniach spod obžaloby oslobodený uplatnil si proti štátu nasledovné nároky:
1./ náhradu skutočnej škody ako náhradu spoločenského uplatnenia, ktorú považuje za škodu na zdraví
2./ náhradu nemajetkovej ujmy za ujmu a následky, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote v súvislosti s trestnými stíhania vedenými proti nemu vo výške 50 000 €
3./ náhradu ďalšej skutočnej škody, ktorá mu vznikla vo výške 850 600 €
4./ náhradu straty na zárobku, ako ďalšej skutočnej škody vo výške 43 384 €.
Žalobca svoje nároky vyčíslil sumou spolu 943 984 €.

2. Žalobca na preukázanie svojho nároku súdu predložil listinné dôkazy, ktoré tvoria obsah súdneho spisu a to najmä:
- Uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: ORP-537/5-OEK-KE-2011 zo dňa 11. 05. 2011
- Sťažnosť zo dňa 07. 06. 2011
- Uznesenie Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 3 Pv 288/11 zo dňa 06. 07. 2011
- Obžaloba Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 3 Pv 288/11 zo dňa 08. 03. 2012
- Rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 3T/35/2012 zo dňa 17. 09. 2014
- Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/11/2015 zo dňa 19. 03. 2015
- Rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 3T/35/2012 zo dňa 17. 08. 2015
- Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/1/2016 zo dňa 11. 02. 2016
- Uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: ORP-2893/8-OEK-KE-2011 zo dňa 10. 07. 2012
- Uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: ORP-2893/8-OEK-KE-2011 zo dňa 16. 07. 2012
- Sťažnosť zo dňa 28. 07. 2012
- Sťažnosť zo dňa 06. 08. 2012
- Dve uznesenia Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 3 Pv 2/12 zo dňa 28. 09. 2012
- Obžaloba Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 3 Pv 2/12 zo dňa 06. 02. 2013
- Rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 6T/14/2013 zo dňa 24. 08. 2015
- Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/109/2015 zo dňa 15. 02. 2016
- Uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: ORP-739/5-OEK-KE-2011 zo dňa 20. 10. 2011
- Sťažnosť zo dňa 14. 11. 2011 (doručená 18. 11. 2011)
- Uznesenie Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 3 Pv 248/11 zo dňa 25. 11. 2011
- Obžaloba Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 3 Pv 248/11 zo dňa 07. 08. 2012 (doručená 09. 08. 2012)
- Rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 7T/30/2012 zo dňa 02. 05. 2013
- Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4To/103/2013 zo dňa 30. 04. 2014
- Rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 7T/30/2012 zo dňa 29. 10. 2015
- Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4To/14/2016 zo dňa 14. 09. 2016
- Uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: ORP-432/5-OEK-KE-2011 zo dňa 31. 05. 2011
- Sťažnosť zo dňa 27. 06. 2011 (doručená 01. 07. 2011)
- Uznesenie Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 4 Pv 229/11-7 zo dňa 29. 07. 2011
- Obžaloba Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 3 Pv 229/11-31 zo dňa 20. 09. 2012 (doručená 04. 10. 2012)
- Trestný rozkaz Okresného súdu Košice I sp. zn. 1T/90/2012 zo dňa 16. 10. 2012
- Odpor proti trestnému rozkazu podaný 02. 11. 2012
- Rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 1T/90/2012 zo dňa 30. 07. 2015
- Odvolanie prokurátora zo dňa 15. 12. 201 (doruč. 17. 12. 2015)
- Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/4/2016 zo dňa 13. 04. 2016
- Rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 1T/90/2012 zo dňa 23. 10. 2017
- Späťvzatie odvolania zo dňa 27. 11. 2017
- Uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 1T/90/2012 zo dňa 17. 04. 2018
- Prepúšťacia správa zo dňa 02. 05. 2011
- Lekárska správa zo dňa 19. 09. 2019
- Lekárska správa zo dňa 09. 06. 2020
- Zmluva MZV SR – ACASE, a.s.
- Zmluva MŠVVaŠ SR – ACASE, a.s.
- Zmluva MH SR – ACASE, a.s.

- Zmluva ICOS, a.s. – ACASE, a.s.
- Dodatok č. 1 k zmluve ICOS, a.s. – ACASE, a.s.
- Zmluva ÚIPŠ – DITEC, a.s.
- Dodatok č. 1 k zmluve ÚIPŠ – DITEC, a.s.
- Výkaz ziskov a strát za rok 2010
- Potvrdenie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice zo dňa 05. 01. 2011
- Trestné oznámenie zo dňa 11. 04. 2011
- Uznesenie OR PZ Košice ČVS: ORP-781/2-OVK-KE-2011 zo dňa 08. 07. 2011
- Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 121/2013-KEM-DGP zo dňa 27. 03. 2013
- Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/56/2014 zo dňa 11. 12. 2015
- List z Krajskej prokuratúry Košice zo dňa 16. 08. 2017
- List pre MZV SR zo dňa 29. 06. 2011
- List pre MH SR zo dňa 29. 06. 2011
- List pre MŠ SR zo dňa 29. 06. 2011
- Žaloba na ÚIPŠ zo dňa 09. 03. 2012
- Trestné oznámenie zo dňa 05. 03. 2012
- List z Krajskej prokuratúry Bratislava zo dňa 28. 01. 2014
- Výpis z účtu Centrálneho depozitára cenných papierov SR, a.s. zo dňa 14. 10. 2010
- Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 33Cb/104/1999 zo dňa 17. 09. 2002
- Článok z denníka Pravda zo dňa 03. 04. 2012
- Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 313/2016-KEM-DGP zo dňa 16. 05. 2016
- Rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 15C/12/2017 zo dňa 13. 07. 2018
- Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/10/2019 zo dňa 20. 11. 2019
- List daňovému úradu zo dňa 22. 03. 2011
- Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 20. 10. 2020
- Doručenka k žiadosti o predbežné prerokovanie nároku
- Odpoveď žalovanej zo dňa 26. 01. 2021.

3. Žalovaný sa k návrhu písomne vyjadril dňa 3.5.2021, kedy vo svojom vyjadrení vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. V citovaných trestných veciach sa žalobca o škode a možnosti uplatnenia nároku na náhradu škody dozvedel z rozhodnutí Krajského súdu, ktorými sa právoplatne skončili tieto trestné veci jeho oslobodeným spod obžaloby, čo bolo v dňoch 11.2.2016, 15.2.2016 a 14.9.2016. Už samotná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku žalobcu doručená Generálnej prokuratúre SR dňa 20.10.2020 bola doručená po uplynutí 3-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty. Vo vzťahu k poslednému trestnému konaniu vedenému pod sp.zn. ORP-432/5-OEK-KE-2011 zastával názor, že za okamih začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je potrebné považovať dátum nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia oslobodzujúceho rozsudku. Aj v tomto prípade došlo k premlčaniu uplatneného nároku.
Odhliadnuc od premlčania žalovaný neuznával ani základ nárokov. Za kľúčové pre posúdenie dôvodnosti žaloby považoval právne vymedzenie pojmu „nezákonné rozhodnutie“. S poukazom na ustanovenia zákona č. 514/2003 bol toho názoru, že zákon nedefinuje pojem nezákonné rozhodnutie, toto však možno interpretovať ako rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s Právnym poriadkom Slovenskej republiky alebo záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy. O trestnom konaní vedenom proti žalobcovi, nemožno považovať za nezákonné ním označené uznesenia vyšetrovateľa vyšetrovateľa Policajného zboru o vznesení obvinenia, lebo v čase ich vydania boli splnené všetky zákonné podmienky upravené Trestným poriadkom na ich vydanie. Skutočnosť, že sa pravdepodobnosť o spáchaní skutku v nasledujúcom priebehu vyšetrovania nepotvrdila, nemá bez ďalšieho za následok nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia. Nezákonnosť rozhodnutia musí byť v čase prejednávania nároku na náhradu škody už konštatovaná príslušným orgánom, ktorý je podľa procesných predpisov oprávnený zrušiť nezákonné rozhodnutie pre jeho nezákonnosť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bol toho názoru, že v danej veci nie je splnená základná podmienka vzniku nároku na náhradu škody a to existencia nezákonného rozhodnutia.
Vo vzťahu k výške majetkovej aj nemajetkovej ujmy žalovaný poukázal na to, že žalobca nepreukázal dôvodnosť a výšku požadovanej náhrady a vo vzťahu k nej neuniesol dôkazné bremeno. Rovnako podľa názoru žalovaného nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi trestným stíhaním žalobcu a vznikom tvrdenej škody. Na základe uvedeného navrhol žalobu vo vzťahu k Slovenskej republike, zastúpenej Generálnou prokuratúrou SR v celom rozsahu zamietnuť.

4. Okresný súd Košice II (ďalej tiež ,,súd“ alebo ,,súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 42C/11/2021-294 zo dňa 23 mája 2022 zamietol žalobu a rozhodol, že žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznáva. Žaloba bola súdom zamietnutá z dôvodu premlčania uplatneného nároku.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Za nesprávne považoval závery súdu o uplynutí premlčacej doby pred podaním žaloby.

6. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež ,,odvolací súd“) uznesením zo dňa 30. januára 2023 sp.zn. 6Co/160/2022 rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 42C/11/2021-294 zo dňa 23. mája 2022 zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V prejednávanom spore je odvolací dôvod naplnený tým, že súd neaplikoval všetky právne predpisy, ktoré na právne posúdenie veci dopadajú, v dôsledku čoho je jeho záver o premlčaní celého žalobou uplatneného nároku predčasný, a preto aj nesprávny.

7. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne posudzoval žalovaným vznesenú námietku premlčania podľa § 19 zákona č. 514/2003 Z.z., správne vychádzal z určenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby najneskôr právoplatnosťou jednotlivých oslobodzujúcich rozsudkov a správne skúmal a aj uzavrel otázku prerušenia plynutia premlčacej doby počas predbežného prerokovania nároku. Súd však opomenul aplikovať ust. § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby Covid 19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. V zmysle týchto zákonných ustanovení pritom premlčacie lehoty sa ex offo prerušili v období od 27.3.2020 do 30.4.2020 (35 dní) a v období od 19.1.2021 do 28.2.2021 (41 dní).

8. V dôsledku nezohľadnenia zákonného prerušenia premlčacej doby v zmysle § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z.z. bol záver súdu o premlčaní celého žalobou uplatneného nároku predčasný, keďže vo vzťahu k premlčacej dobe, ktorá začala plynúť dňom 27.11.2017 (deň právoplatnosti rozsudku), je potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že lehota prestala plynúť dňom 27.3.2020 a neplynula do 30.4.2020, následne ďalej plynula od 1.5.2020 do 19.10.2020, následne sa opäť prerušila od 20.10.2020 do 26.1.2021, pričom však nemohla ďalej plynúť až do 28.2.2021 (§ 8 zákona č. 62/2020 Z.z.) a mohla ďalej plynúť až od 1.3.2021. Pri započítaní zákonného prerušenia premlčacej doby tak nemožno nárok na náhradu škody titulom nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia dňa 31.5.2011 v nadväznosti na oslobodzujúci rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.11.2017, považovať za premlčaný.

9. Krajský súd v Košiciach vo svojom zrušujúcom uznesení uložil súdu prvej inštancie opäť vo veci nariadiť pojednávanie, vychádzať z doposiaľ vykonaného dokazovania, vykonať ďalšie dôkazy navrhnuté stranami sporu, pokiaľ ide o preukázanie nároku na náhradu škody v časti, v ktorej nárok premlčaný nie je a na základe riadne zisteného skutkového stavu posúdiť, či žaloba žalobcu je dôvodná a v akom rozsahu.

10. Po vrátení veci úd doplnil už vykonané dokazovanie (oboznámením sa so stanoviskami strán sporu a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov žalobcom predložených) o dôkazy navrhnuté žalobcom a to výsluchom žalobcu a výsluchom svedkov (D. E. A., D. F. E., G. F. D., G. H. I. a G. F. B.) a zistil nasledovné.

11. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach zo dňa 11.5.2011 bolo žalobcovi vznesené obvinenie za zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona pod ČVS:ORP-537/5-OEK-KE-2011.
Žalobca proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, o ktorej dňa 6.7.2011 rozhodol uznesením prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I tak, že ju ako nedôvodnú zamietol rozhodnutím pod sp.zn. 3Pv 288/11.
Následne prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I dňa 8.3.2012 podal na žalobcu obžalobu.
Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 17.8.2015, v poradí druhým, sp.zn. 3T 35/2012 rozhodol tak, že žalobcu oslobodil spod obžaloby, nakoľko skutok nie je trestným činom. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11.2.2016 sp.zn. 7To/1/2016, ktorým bolo odvolanie okresného prokurátora zamietnuté.

12. Žalobcovi bolo dňa 10.7.2012 ďalším uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach vznesené obvinenie za prečin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Trestného zákona pod ČVS:ORP-2893/8-OEK-KE-2011. Následne mu bolo pod tým istým ČVS vznesené dňa 16.7.2018 ďalšie obvinenie za zločin neodvedenia dane a poistného.
Žalobca proti obom týmto uzneseniam podal sťažnosti, ktoré prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice I zamietla a dňa 6.2.2013 pod sp.zn. 3Pv 2/12 podala na žalobcu obžalobu.
V tejto trestnej veci rozhodoval Okresný súd Košice I a to rozsudkom zo dňa 24. augusta 2015 sp.zn. 6T 14/2013 tak, že žalobcu oslobodil spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom. Citovaný rozsudok nadobudol v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8To/109/2015 zo dňa 15. februára 2016 právoplatnosť dňa 15.2.2016.

13. Žalobcovi bolo dňa 20.10.2011 uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach vznesené obvinenie za prečin nezaplatenia dane podľa § 278 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona pod ČVS:ORP-739/5-OEK-KE-2011.
Žalobca proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, o ktorej dňa 25.11.2011 rozhodol uznesením prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I sp.zn. 3Pv 248/11 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol. Následne dňa 7.8.2012 podal na žalobcu obžalobu.
Okresný súd Košice I rozsudkom sp.zn. 7T/30/2012 zo dňa 29. októbra 2015, v poradí druhým, navrhovateľa spod obžaloby oslobodil. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 14.9.2016 sp.zn. 4To/14/2016 odvolanie Okresného prokurátora proti citovanému rozsudku zamietol. Rozsudok Okresného súdu Košice I sp.zn. 7T/30/2012 tak nadobudol právoplatnosť dňa 14.9.2016.

14. Posledným uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach zo dňa 31.5.2011 bolo žalobcovi vznesené obvinenie za zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona pod ČVS:ORP-432/5-OEK-KE-2011.
Žalobca proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, o ktorej dňa 29.7.2011 rozhodol prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I tak, že ju ako nedôvodnú zamietol (sp.zn. 4Pv 229/11). Dňa 20.9.2012 prokurátor v tej istej veci podal na žalobcu obžalobu.
Rozsudkom z 23. októbra 2017 Okresného súdu Košice I sp.zn. 1T/90/2012, v poradí druhým, bol žalobca oslobodený spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I v zákonnej lehote doručil konajúcemu súdu odvolanie proti výroku o vine rozsudku Okresného súdu Košice I sp.zn. 1T/90/2012 zo dňa 23.10.2017. Písomným podaním zo dňa 22.11.2017 prokuratúra súdu oznámila, že odvolanie proti oslobodzujúcemu rozsudku berie späť v celom rozsahu, ktorú skutočnosť Okresný súd Košice I zo dňa 17.4.2018 zobral na vedomie. Predmetný rozsudok tak nadobudol právoplatnosť dňa 27.11.2017.

15. Listom doručeným žalovanému dňa 20.10.2020 žalobca podal Žiadosť poškodeného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorú si na rovnakom skutkovom základe vyčíslil sumou 943 984 €. Žalovaný listom zo dňa 26.1.2021 oznámil žalobcovi, že neboli splnené zákonné podmienky pre uspokojenie jeho nároku na náhradu škody uplatneného v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a preto mu nevyhovel.

16. Žalobca sa v predmetnom konaní domáha náhrady škody spočívajúcej v náhrade majetkovej ujmy a tiež v náhrade nemajetkovej ujmy, titulom nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci. Takýmto nezákonným rozhodnutím sú podľa žalobcu vyššie citované uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach o vznesení obvinenia. Nezákonnosť týchto uznesení odvodzuje zo skutočnosti, že v každom z týchto štyroch prípadov bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice I spod obžaloby oslobodený. Žalovaný tvrdil v podstatnom, že citované uznesenia o vznesení obvinenia nie sú nezákonnými rozhodnutiami podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z., lebo neboli z dôvodu nezákonnosti ani zrušené ani zmenené. Pre správne posúdenie uplatneného nároku a to aj s ohľadom na vznesenú námietku premlčania sa súd zaoberal otázkou, či na predmetný vzťah možno aplikovať právnu úpravu zodpovednosti štátu za škody vzniknuté nezákonným rozhodnutím.

17. Podľa ust. § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

18. Podľa ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

19. Pri posudzovaní uplatneného nároku súd vychádza z ustálenej judikatúry (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 18. augusta 2010 sp.zn. 4 M Cdo 15/2009 publikovanom ako R 37/2014, z 30. marca 2011 sp.zn. 3Cdo 194/2010, z 30. januára 2011 sp.zn. 4Cdo 54/2011, z 19. júna 2013 sp.zn. 7Cdo 87/2012, z 19. februára 2014 sp.zn. 7 M Cdo 27/2012) a konštatuje, že citované rozsudky Okresného súdu Košice I zakladajú nezákonnosť vedenia trestného stíhania ako celku a tým aj nezákonnosť uznesenia o vznesených obvineniach. V prejednávanom prípade ide teda o nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ktorá vznikla nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci.

20. Vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovaným bolo potrebné sa zaoberať otázkou, či zo strany žalobcu došlo k uplatneniu svojho nároku na náhradu škody v zákonom stanovenej subjektívnej lehote.

21. Podľa ust. § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody sa premlčí za 3 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

22. Podľa ust. § 19 ods. 3 § 514/2003 Z.z. lehota neplynutie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas 6 mesiacov.

23. Z hľadiska určenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci je relevantný okamih, kedy bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým bolo nezákonné rozhodnutie zrušené. V prejednávanom prípade má rozhodnutie o oslobodení žalobcu spod obžaloby také účinky, ako by malo samotné rozhodnutie o zrušení nezákonného rozhodnutia. Okamih začiatku plynutia premlčacej doby tak treba spájať s okamihom, kedy bolo o oslobodení žalobcu spod obžaloby právoplatne rozhodnuté a to momentom, kedy toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

24. V prejednávanom prípade začala premlčacia doba pri jednotlivých uzneseniach o vznesení obvinenia plynúť takto:
a) ČVS:ORP-537/5-OEK-KE-2011 dňa 11.2.2016 (právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Košice I sp.zn. 3T/35/2012)
b)ČVS:ORP-2893/8-OEK-KE-2011 dňa 15.2.2016 (právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Košice I sp.zn. 6T/14/2013)
c) ČVS:ORP-739/5-OEK-KE-2011 dňa 14.9.2016 (právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 29.10.2015)
d)ČVS:ORP-432/5-OEK-KE-2011 dňa 27.11.2017 (právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Košice I sp.zn. 1T/90/2012).

25. Nemalo by byť sporné, že v prvých troch prípadoch 3-ročná premlčacia lehota do podania žaloby (30.3.2021) uplynula. Jej plynutie skončilo jednotlivo v dňoch 12.2.2019, 15.2.2019 a 14.9.2019. Vo vzťahu k poslednému prejednávanému prípadu premlčacia lehota začala plynúť 27.11.2017 a uplynula by 27.11.2020. Plynutie tejto premlčacej lehoty však bolo prerušené a to na základe ust. § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby Covid 19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. V zmysle týchto zákonných ustanovení premlčacie lehoty sa ex offo prerušili v období od 27.3.2020 do 30.4.2020 (35 dní) a v období od 19.1.2021 do 28.2.2021 (41 dní).

26. Žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR o prerokovanie nároku a to dňa 20.10.2020, preto bolo plynutie premlčacej lehoty pozastavené až do 26.1.2021, kedy žalovaná oznámila žalobcovi svoje stanovisko, čo je 98 dní.

27. Ako bolo vyššie uvedené, pri počítaní behu premlčacej lehoty je potrebné zohľadniť skutočnosť, že lehota prestala plynúť dňom 27.3.2020 a neplynula do 30.4.2020, následne ďalej plynula od 1.5.2020 do 19.10.2020 po ktorom dni sa opäť prerušila od 20.10.2020 do 28.2.2021 (v tomto období bola od 20.10.2020 do 26.1.2021 prerušená z dôvodu predbežného prerokovania škody a od 19.1.2021 do 28.2.2021 z dôvodu § 8 zákona č. 62/2020 Z.z.) a mohla ďalej plynúť až od 1.3.2021. Uvedené obdobia prerušenia behu premlčacej lehoty predstavujú spolu 167 dní a preto k premlčaniu nároku vo vzťahu k uzneseniu o vznesení obvinenia ČVS:ORP-432/5-OEK-KE-2011 by došlo dňa 13.5.2021. Žaloba podaná dňa 30.3.2021 bola podaná v prípade tohto trestného stíhania včas.

28. Náhrada škody bola uplatnená jednou sumou titulom viacerých nezákonných rozhodnutí bez rozčlenenia tejto sumy na škodu viažucu sa k jednotlivým nezákonným rozhodnutiam. Žalobca po vrátení veci ani na výzvu súdu nešpecifikoval výšku škody vo vzťahu k nezákonnému konaniu, u ktorého následky premlčané neboli. Tvrdil, že trestné konania spolu súvisia a preto aj plynutie premlčacej lehoty je potrebné počítať od právoplatného skončenia posledného z nich. Argumentoval tým, že:
- Všetky štyri trestné konania mohli byť vedené ako spoločné konanie, pretože sa týkali toho istého obvineného, ktorý sa mal skutkov dopustiť z rovnakej pozície predsedu predstavenstva, v rovnakej spoločnosti a v rovnakých alebo po sebe idúcich časových obdobiach.
- Ak by prokuratúra uspela v poslednej obžalobe, teda v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I sp.zn. 1T 90/2012, tak by tento rozsudok mal dosah aj na predtým ukončené prípady.

29. Podľa názoru súdu neexistuje žiadny právny ani žiadny skutkový dôvod na to, aby vo všetkých predmetných prípadoch nezákonných uznesení o vznesení obvinenia sa premlčacia lehota počítala od toho uznesenia, o ktorom bolo rozhodnuté najneskôr. Voči žalobcovi boli vedené štyri trestné stíhania, tieto boli vedené samostatne za rovnaké, prípadne podobné skutky (neodvedenie dane a neodvedenie poistného) avšak za rôzne na seba nasledujúce časové úseky. Nie je rozhodujúce, či tieto konania mohli byť vedené ako spoločné konanie. Dôležité je to, aká bola skutočnosť t.j. dôležité je to, ako boli tieto konania reálne vedené. Keďže predmetné trestné stíhania boli vedené samostatne, následky ich nezákonnosti vznikali vo vzťahu k nim tiež samostatne a to okamihom, kedy boli právoplatne posúdené ako nezákonné (čo bolo v prejednávanom prípade vždy dňom právoplatnosti oslobodzujúcich rozsudkov). Začiatok plynutia premlčacej lehoty nemožno založiť na úvahe „ako to mohlo byť“, ale iba na úvahe „ako to bolo“.

30. Ako nedôvodnú súd vyhodnotil aj argumentáciu podľa ktorej výsledky posledného trestného konania mohli ovplyvniť aj výsledky ostatných trestných konaní. Je tomu tak z dôvodu, že pokiaľ rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby v prvých troch veciach nadobudli právoplatnosť už vo februári 2016 a v septembri 2016, výsledok trestného konania z novembra 2017 tak právoplatne skončené veci už ovplyvniť nemohol.

31. Na základe uvedeného súd uplatnený nárok na náhradu škody posudzoval iba vo vzťahu k trestnému konaniu, ktorého následky neboli do podania žaloby premlčané t.j. vo vzťahu k uzneseniu o vznesení obvinenia ČVS:ORP-432/5-OEK-KE-2011 a bolo ukončené oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Košice I sp.zn. 1T/90/2012 právoplatným dňa 27.11.2017.

32. Žalobca pre prípad, že súd bude premlčaciu lehotu posudzovať pre každé trestné konanie samostatne navrhol, aby konajúci súd na vznesené námietky premlčania neprihliadol z dôvodu ich rozporu s dobrými mravmi. S ohľadom na charakter trestných vecí a skutočnosť, že sa týkali skutkov z toho istého časového obdobia roku 2012 bol toho názoru, že ak by si náhradu škody uplatňovanú v tomto konaní uplatnil ešte skôr, ako by skončila právoplatne aj jeho posledná trestná vec, tak by všetci zainteresovaní vyvinuli maximálne úsilie, aby zvrátili posledný prípad vedený pod sp.zn. 1T/90/2012. Vznesené námietky premlčania považoval za rozporné s dobrými mravmi, lebo pri jeho 4 trestných stíhaniach musel vypovedať v každej veci osobitne, musel v každom osobitnom prípade predkladať písomné podania, boli vypočúvaní tí istí svedkovia, nehovoriac o čase, ktorý pred orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi strávil. Vedenie štyroch samostatných konaní bolo veľkým zásahom do jeho bežného života.

33. Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa zo zákona premlčuje. Ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv

z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 41/2012; Zsp 1/2015).

34. Aj podľa názoru Ústavného súdu sp.zn. II US 176/2011 samotná dôvodnosť vznesenej námietky premlčania však rozpor s dobrými mravmi nezakladá. Aplikácia tohto inštitútu by mala byť len výnimočná. Podľa názoru súdu sa o výnimočnú situáciu, ktorá by odôvodňovala prelomenie zákonnej úpravy inštitútu premlčania nejedná, a to ani na základe skutkových okolností prejednávanej veci či postoja žalovaného k uplatnenému nároku na náhradu škody. Okolnosti trestného stíhania žalobcu týkajúce sa vedenia trestných konaní samostatne pre skutky z na seba nasledujúceho či rovnakého časového obdobia, jeho dĺžky, či potreby vypovedať v každej veci samostatne, nemajú na beh plynutia premlčacej lehoty žiadny vplyv. Tieto okolnosti nemohli byť žalobcovi z objektívneho hľadiska prekážkou uplatňovania si predmetného nároku na náhradu škody.

35. V tejto súvislosti súd tiež poukazuje na skutočnosť, že žalobca sa v konaní vedenom Okresným súdom Košice II sp.zn. 15C/12/2017 už nároku na náhradu škody titulom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. na tom istom skutkovom základe domáhal. Za nezákonné považoval rovnaké uznesenia o vznesení obvinenia (uvedené v bodoch 11, 12., 13.) ako sú uvádzané aj v tomto prejednávanom prípade. V konaní bol úspešný a rozsudkom zo dňa 13.7.2018 mu bola priznaná náhrada škody vo výške 4 974,24 €, pozostávajúca z trov konania a tiež trov obhajoby.

36. Z vyjadrenia právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní konanom dňa 23.5.2022 súd zistil, že žalobca si náhradu škody uplatnil na tunajšom súde aj vo vzťahu k poslednému uzneseniu ČVS:ORP-432/OEK-KE-2011, kedy žiadal priznať trovy obhajoby a aj v tomto civilnom konaní bol úspešný. Z registra tunajšieho súdu bolo zistené, že išlo o konanie sp.zn. 15C/6/2020 vedené na základe žaloby podanej žalobcom dňa 15.6.2020 o zaplatenie 2 022,54 €, ktoré konanie je právoplatne skončené.

37. Nič nebránilo žalobcovi, aby už v týchto konaniach a na základe žalôb podaných v rámci plynutia premlčacej lehoty, uplatňoval celú škodu. Na základe vyššie uvedeného neboli v prejednávanej veci také okolnosti, pre ktoré by bolo potrebné námietku premlčania považovať za vznesenú v rozpore s dobrými mravmi.

38. Podľa ust. § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

39. Podľa ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

40. Podľa ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na:
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

41. Podľa ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

42. Podľa žaloby si žalobca v tomto konaní uplatňoval náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (škodu na zdraví) ako jednu z foriem skutočnej škody. Výšku tejto náhrady žalobca ani v priebehu konania nešpecifikoval. Právny zástupca na pojednávaní konanom dňa 24.4.2023 uviedol, že táto škoda v žalobe uvedená bola, avšak nepodarilo sa im ju vyčísliť. Nemajú k dispozícii bodové ohodnotenie a škoda v tejto sfére nebola ani predmetom žiadosti podanej Generálnej prokuratúre. Z uvedených dôvodov žalobca na náhrade tejto škody netrval, čo súd posúdil ako späťvzatie žaloby v tejto časti.

Keďže žalovaný tento úkon žalobcu nenamietal, súd postupom podľa ust. § 144 a nasl. C.s.p. konanie v tejto časti zastavil.

43. Náhradu nemajetkovej ujmy si žalobca uplatňoval v sume 50 000 € z dôvodu, že nezákonným trestným stíhaním došlo u žalobcu k závažným ujmám v jeho osobnom a profesijnom živote. Pred vznesením obvinenia mal fungujúcu obchodnú spoločnosť. Darilo sa mu. Mal obchodné kontakty. Vznesením obvinenia o toto všetko prišiel s tým, že takýto stav trvá doteraz.

44. Z výpovede žalobcu súd zistil, že: „V roku 2011 som bol predstaviteľom obchodnej spoločnosti, ktorá prevádzkovala informačný systém, ktorý sama vyvinula u 5 ministerstiev, 7 rozpočtových organizáciách a 15 samospráv. Táto spoločnosť zabezpečovala komunikáciu medzi všetkými ambasádami a obchodnými zastúpeniami Slovenska. V IT komunite som bol rešpektovaný a s kýmkoľvek v štátnej správe som sa mohol stretnúť. Bol som rozvedený, staral som sa o výchovu dvoch neplnoletých detí, ktoré v tom čase študovali. Môj osobný a pracovný život bol zameraný na deti, na výkon spoločnosti a na zamestnancov, ktorých som mal asi 30.
22.3.2011 nám boli zablokované účty daňovým úradom a to aj napriek tomu, že sme mali platný splátkový kalendár. 31.3.2011 mi volali klienti, že je začatá exekúcia na základe pohľadávky Sociálnej poisťovne, o čom som ja nič nevedel. O tejto exekúcii sa dozvedelo veľa subjektov. Z uvedeného dôvodu tieto subjekty už s nami nemohli ďalej obchodovať. Následne som bol opakovane predvolaný na políciu, bol som predvolávaný vyšetrovateľom. Predvolávaní boli aj ostatní členovia predstavenstva a to pán F. z I. a pán B. z Banskej Bystrice. Tým sa informácia o mojom trestnom konaní v IT komunite stala verejnou. Ten tlak bol taký silný, že som bol začiatkom mája hospitalizovaný. Ako 50-ročnému mi diagnostiakovali diabetézu a vďaka nej som od roku 2019 na invalidnom dôchodku.
Pokiaľ ide o rodinu táto ma podržala. Avšak z pomedzi priateľov nikto neostal.
Ak ste 4-krát trestne stíhaný na základe posudku jednej znalkyne, ak chodíte na súd keď si daňový úrad niečo vymyslel a exekútor zabudol poslať prijaté plnenie oprávnenému, tak je to veľmi ťažké. Ak by tento systém fungoval, nie je možné, aby bol človek v štyroch konaniach trestne stíhaný a pritom bol nevinný.“

45. Svedok D. F. E. sa k následkom trestného stíhania na žalobcu vyjadril takto: „My sme boli v dennodennom kontakte a tak ja som videl, že následky boli katastrofálne. Mal fungujúcu IT firmu s 35-timi zamestnancami z ktorých následne zostalo iba 20. Následne firma upadla, skrachovala a bola nútená opustiť aj svoje priestory. Keďže bol B. stíhaný jeho kontakty či už na Ministerstve školstva, na Ministerstve zahraničných vecí prestali, lebo každý dával od neho ruky preč. Kontakty pritom mal, avšak zrazu sa všetky tieto kontakty utlmili a bol koniec. Následne nastúpil aj exekútor a siahal na jeho majetky. Pokúsil sa a podarilo sa mu svojich zamestnancov zamestnať v spoločnosti NOVITECH. Pritom nedostal zaplatené ani za tie služby, ktoré predtým poskytol, keďže každý si povedal, že je trestne stíhaný a tak mu už platiť nebude. Bola to pre neho katastrofa. Ide o človeka s vysokým IQ, šarmom, zapálenosťou do práce a takto skončil.
Pokiaľ ide o priateľov my skalní, ktorí sme ho poznali a obdivovali, sme ostali aj naďalej jeho priateľmi. Človeku sa stane všetko možné aj horšie veci. Veľa nás však neostalo. Žalobca mal široký okruh priateľov po celom Slovensku a ostali len tí skalní.
Keď prišlo trestné stíhanie nastala nutnosť prepustiť zamestnancov a bol koniec. Koniec bol aj v obchodných vzťahoch, keďže sám bez zamestnancov to neutiahol. Mal zexekuvované aj počítače. Firma upadla, ostali nevyrovnané dlhy. Tiež vykonal práce pre iné firmy, avšak výsledok išiel do autu. Vzťahy skončili aj na odbore školstva, aj na ministerstvách, v podstate všade.“

46. Súd v konaní vypočul aj dcéru žalobcu D. E. A., ktorá sa k osobným, rodinným, pracovným a spoločenským pomerom žalobcu predtým, ako boli voči nemu vedené trestné stíhania vyjadrila takto: „Otec bol aktívny tak v pracovnom ako aj v spoločenskom živote. Veľkú časť jeho života zaberala práca, tiež obchodný partneri, spoločenské akcie s tým súvisiace. Dostával časté pozvania na všelijaké akcie, plesy organizované jeho obchodnými partnermi, teda aj ministerstvami. V tom čase bol rozvedený a tak som ako doprovod chodila ja. Tiež to boli rôzne oslavy a teambuildingové akcie. Pokiaľ ide o náš rodinný život my sme chodili na dovolenky a to aj v lete aj v zime. Spolu sme zdieľali zážitky. Zaujímal sa o nás, o školu, o skúšky, o naše plány. Mali sme pravidelné rozhovory. V porovnaní so súčasným stavom sme mali blízke vzťahy. Všetko sme o sebe vedeli, boli sme prítomní. V tom čase som žila v Košiciach a študovala na Právnickej fakulte UPJŠ. Striedali sme sa, týždeň som bývala s otcom, týždeň som bývala s mamou. Ja som nemala vedomosť, že sú voči nemu vedené trestné stíhania. Tieto informácie nepúšťal. Avšak žili sme v spoločnej domácnosti a registrovala som, že je nervózny, podráždený, v noci sa budú a nevníma

ma. Rozhovory už mal nie bežné, lebo bolo vidieť, že ide o niečo vážne. Bolo vidno jeho celkovú nervozitu.
Ja som sa o trestných stíhaniach dozvedela až cestou jeho obchodného partnera, ktorý mi telefonoval s tým, či neviem kde je, lebo mu nedvíha telefón. Rovnako nedvíhal telefón ani mne. Preto sme ho išli skontrolovať do bytu. Neotváral, zvonili sme, tak sme následne privolali hasičov, ktorí sa do bytu dostali cez okno, volali sme aj záchranku. Našli sme ho v bezvedomí, keďže požil nejaké medikamenty. Záchranka ho nedokázala prebrať, preto ho previezli do nemocnice, kde mu urobili výplach žalúdka a zachránili ho. V podstate až vtedy som sa dozvedela o trestných stíhaniach.
V dôsledku trestných stíhaní došlo k značnému zníženiu príjmu. Otec sa zamestnal v spoločnosti NOVITECH, ale aj tam skončil. Nemal teda žiadne zamestnanie a žiaden príjem zo zamestnania. Dopad v pracovnej oblasti bol dosť výrazný. Celkovo v tom čase som ja žila a študovala v Košiciach, pričom na toto sa ma pýtali aj moji spolužiaci. Niektorí boli z právnických rodín a tak informácia o trestnom stíhaní môjho otca v rámci Košíc nebola až taká súkromná. Dozvedeli sa o tom moji spolužiaci, dozvedeli sa o tom obchodní partneri. Títo už nedvíhali otcovi telefón, stretnutia, ktoré boli dohodnuté sa nezrealizovali. Dopad v pracovnej sfére bol citeľný. Došlo k strane príjmu, k strate priateľských a obchodných väzieb.
Čo ja vnímam z nášho rodinného života to je jeho zanietenie, radosť, záujem ako sa nám darí, teda mne aj bratovi, čo už upadlo. Ja keď som organizovala krstiny svojich detí týchto sa nezúčastnil, ospravedlnil sa z nich a tiež aj z iných osláv a aj z rodinných stretnutí napríklad na Vianoce. Bol v zlom rozpoložení, riešil svoj život a tak nechcel byť príťažou týchto radostných rodinných udalostí. Nemohol tiež doniesť dary a hovoril, ako by to vyzeralo, keby takto prišiel. Došlo k odcudzeniu rodinných väzieb tak voči mne ako aj voči bratovi. My sme sa ho pokúšali kontaktovať a tieto väzby obnovovať, avšak chápali sme súčasne aj to, že to mal ťažké a že si potrebuje dať do poriadku svoj život. Naše vzťahy ochladli. Nemal kapacitu, aby sa venoval niečomu inému ako riešeniu svojich problémov. Nešlo pritom o spory civilné alebo obchodné, ale išlo o trestné stíhanie s následkom odňatia slobody, čiže aj ich vplyv na neho bol iný. Pritom čelil 4 trestným stíhaniam a tak už nemal kapacitu na to, aby sa zaujímal alebo zdieľal život spolu so mnou alebo s mojim bratom. Nemal radosť z rodiny, nezúčastňoval sa rodinných osláv, nechcel byť na príťaž. Nechcel odpovedať na otázky napríklad ako sa vám darí, keďže nechcel, aby som sa za neho hanbila, prípadne, aby som mala v súvislosti s týmto nejaké nepríjemnosti. Tak to bolo až do obdobia, kým nebol oslobodený, pričom toto obdobie bolo dlhé. Trvalo 8 alebo 9 rokov.
Aj v materiálnej oblasti sa to zmenilo. Nevlastnil už osobný automobil, mal zlé majetkové pomery. Istý čas sme financovali aj základné platby za byt my s bratom. Jeho finančné pomery sa zmenili, o čom mám priamo vedomosť práve z toho, že niektoré platby sme uhrádzali my. Nebolo to stále, bolo to nepravidelné. K dnešnému dňu nevlastní ani nehnuteľnosť, ani osobný automobil.“

47. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy sa súd v tomto prípade riadil kritériami stanovenými v citovanom ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré boli do nášho právneho poriadku zavedené s účinnosťou odo dňa 1.1.2009 novelou vykonanou zákonom č. 517/2008 Z.z. Keďže k vydaniu nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia došlo v roku 2011, t.j. už za účinnosti tohto zákonného ustanovenia, je potrebné ho na prejednávanú vec aplikovať.

48. Z výpovede svedkov vyplynulo, že žalobca bol spoločensky i profesionálne exponovanou osobou. Ako predseda predstavenstva spoločnosti ACASE a.s. (funkciu predsedu predstavenstva vykonával v období od 20.10.2020 do 5.6.2023) mal bohaté obchodné aktivity s ústrednými orgánmi štátnej správy. Podľa predložených zmlúv spoločnosť ACASE a.s. poskytovala služby Ministerstvu zahraničných vecí SR, Ministerstvu školstva SR, Ministerstvu hospodárstva SR, Ústavu informácií a prognóz školstva Bratislava a tiež poskytoval služby spoločnostiam ICOS a.s., Košice. Obchodná spoločnosť ACASE a.s., ktorú riadil, bola známa v oblasti IT a realizovala veľa projektov. Táto skutočnosť vyplýva z výpovede svedkov D. F. E. a D. E. A. a tiež z predložených obchodných zmlúv o dielo z obdobia rokov 2009 – 2011.

49. Žalobcu jeho okolie a priatelia vnímali ako človeka s vysokým IQ, zapáleného pre prácu a ako človeka so šarmom. Žalobca bol v čase vydania nezákonného rozhodnutia rozvedený, pričom sa s matkou svojich detí striedali v ich starostlivosti. S vtedy už dospelými deťmi mal dobrý vzťah. Žalobca sa o názory svojich detí zaujímal a zaujímali ho aj ich študijné výsledky a plány do budúcnosti. Trávili spolu dovolenky a dcéra ho sprevádzala na spoločenských podujatiach.

50. Nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia malo na tento bohatý rodinný a spoločenský život nezvratné a nepriaznivé následky. K trestnému stíhaniu došlo za situácie, kedy bol žalobca na vrchole svojho profesionálneho života. V IT sektore bol známou a uznávanou osobou. O to horšie a bolestivejšie boli aj následky trestného stíhania, lebo z pracovne úspešného človeka sa v jeho dôsledku stala nehodnoverná osoba. Je prirodzené, že ústredné orgány štátnej správy nemali záujem na pokračovaní spolupráce so žalobcom a tiež so spoločnosťou, ktorú zastupoval.

51. V súkromnom živote u žalobcu nastal zvrat v jeho vzťahoch s deťmi, s ktorými komunikoval iba obmedzene. Vyhýbal sa rodinným stretnutiam z pocitu hanby. Samotný žalobca totiž vedené trestné stíhanie prežíval veľmi zle, obával sa jeho následkov, mal pocit bezmocnosti, ktorý vyústil do skratového konania. Tieto následky boli spôsobené samotným trestným stíhaním a umocňovala ich aj ich dĺžka od 31.5.2011 do 27.11.2017, čo predstavuje 78 mesiacov (6,5 roka).

52. S ohľadom na obchodné aktivity obchodnej spoločnosti, ktorú žalobca riadil, malo trestné stíhanie nepriaznivý dopad aj na jeho spoločenské postavenie a pracovné uplatnenie. Spoločnosť, v ktorej sa dovtedy pohyboval ho ako osobu obvinenú a neskôr aj obžalovanú z ekonomickej trestnej činnosti neakceptovala. Ako vyplynulo z výpovede vyššie uvedených svedkov, obchodný partneri žalobcovi už nedvíhali telefón a neuskutočnili sa ani predtým dohodnuté stretnutia. U žalobcu došlo k strate príjmu, k strate priateľských a obchodných väzieb.

53. Toto tvrdenie dcéry žalobcu potvrdil aj JUDr. Martin Soták podľa ktorého sa následkom trestného stíhania z konateľa stal „protispoločenský živel“. Vyskytli sa záznamy o vedení trestného stíhania žalobcu a kto už takého človeka zamestná. Upadal fyzicky, upadal psychicky. Tieto „katastrofálne“ následky v podobe zhoršenia zdravotného stavu, vyradenia zo sociálneho i spoločenského života potvrdila aj svedkyňa H. F. D., ktorá toto obdobie označila za jedno z najhorších období života.

54. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že s ohľadom na osobu a postavenie žalobcu (predseda predstavenstva úspešnej IT spoločnosti, riadiaci pracovník, chápavý a starostlivý otec) na okolnosti, za ktorých k ujme došlo (vedenie trestného stíhania 6,5 roka) a na následky vzniknuté žalobcovi v súkromnom, spoločenskom a pracovnom uplatnení (popísané vyššie) prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy. Súd za primeranú okolnostiam prejednávaného prípadu považoval náhradu vzniknutej ujmy v sume 20 000 €.

55. K posúdeniu primeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy osoby trestne stíhanej, ktorá bola spod obžaloby oslobodená alebo voči ktorej bolo trestné stíhanie zastavené, sa vo svojej rozhodovacej činnosti vyjadril i Ústavný súd Slovenskej republiky. V náleze sp.zn. III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.1.2017 uviedol: „Ústavný súd je toho názoru, že stanoviť presnú sumu, výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkove ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov, či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadu na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo namieste nezohľadniť. V každom prípade však pokiaľ do veci sťažovateľky, v ktorej trestné stíhanie žalobcu trvalo takmer 55 mesiacov a väzba takmer 3 mesiace, bola žalobcovi priznaná celková náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35 000 €, už len napríklad s odkazom na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Českej republike (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 30Cdo/2357/2010 zo dňa 11.1.2012, uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu ČR, zošit č. 4/2012 pod R 52/2012 ako aj v ňom uvedená široká komparácia rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných Európskych štátov), ktoré nepovažujú za neprimerané odškodnenie väzby, vo výške 1 000 € za mesiac jej trvania, nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620 € za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne. Ústavný súd po zohľadnení povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania a väzby, preukázaných dopadov trestného stíhania a väzby do osobnostnej sféry žalobcu a okolností, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, považuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy nielen za primeranú, ale aj zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti.“

56. Vo vzťahu k primeranosti výšky ustálenej náhrady nemajetkovej ujmy 20 000 € súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. júna 2016 sp.zn. 6 N Cdo/12/2014, v ktorom konaní bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňovaný na základe trestného stíhania osoby s osobitným postavením (príslušníka policajného zboru) vedeného od roku 2003 do roku 2008, t.j. po dobu 5 rokov a trestné stíhanie bolo vedené v konkrétnej fáze i väzobne (po dobu takmer 4 mesiacov). Okresný súd priznal žalobcovi náhradu škody 6 277,60 € a náhradu nemajetkovej ujmy 20 000 €. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti náhrady škody zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namietal porušenie zákona rozsudkami súdov nižšieho stupňa v časti priznania nemajetkovej ujmy 20 000 €. Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie odmietol.

57. Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 15.12.202 sp.zn. 5Cdo/192/2021 zamietol dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/54/2022, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o priznaní výšky nemajetkovej ujmy v sume 35 200 € podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Jednalo sa o prípad nezákonného trestného stíhania za obdobie spolu 104 mesiacov v rámci ktorých bol poškodený väzobne stíhaný v rozsahu 4 mesiacov. Trestné stíhanie poškodeného bolo zastavené.

58. V prejednávanom prípade bolo voči žalobcovi vedené nezákonné trestné stíhanie po dobu 78 mesiacov. Pri priznanej výške nemajetkovej ujmy 20 000 € tak na 1 mesiac nezákonného vedenia trestného stíhania pripadá čiastka 256,41 €, ktorá suma nie je v porovnaní so sumami priznávanými rozhodnutiami v SR neprimeraná. Pri jej výške súd vychádzal aj z toho, že žalobca si náhradu nemajetkovej ujmy uplatňoval v sume 50 000 €, pričom túto žiadal priznať ako náhradu nemajetkovej ujmy za 4 nezákonné rozhodnutia. Ako už bolo vyššie odôvodnené, nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy za 3 nezákonné rozhodnutia je premlčaný. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k nepremlčanému nároku vyplývajúcemu z posledného nezákonného rozhodnutia žalobca nešpecifikoval a podľa názoru súdu k nej nemožno dospieť ani mechanickým/matematickým rozdelením žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy rovnakým pomerom medzi spolu 4 nezákonné rozhodnutia. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd preto vychádzal z konkrétnych okolností prejednávaného prípadu vzťahujúcich sa k poslednému, nepremlčanému nezákonnému rozhodnutiu a tiež porovnaním tejto náhrady s čiastkami prisúdenými v porovnateľných veciach.

59. Vo vzťahu k maximálnej výške náhrady nemajetkovej ujmy súd poukazuje na to, že ustanovenia zákona upravujúce limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy zavedené do zákona č. 514/2003 Z.z. novelou č. 412/2012 Z.z., nemožno aplikovať na prípady, keď uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané predo dňom nadobudnutia ich účinnosti, t.j. vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 1.1.2013 (porovnaj Nález ÚSSR sp.zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017).

60. K rovnakému záveru (o nemožnosti aplikácie maximálneho limitu náhrady nemajetkovej ujmy podľa ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.) dospel aj Najvyšší súd SR v rozsudku z 12.12.2012 sp.zn. 7Cdo/145/2011 z ktorého citujem: „ Je však potrebné poznamenať, že citované zákonné ustanovenie je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESĽP. Najvyšší súd SR už aj v období pred účinnosťou citovaného zákonného ustanovenia dospel k záverom o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím aj po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry Ústavného súdu a ESĽP.“ Súd v predmetnej veci preto z dôvodu naplnenia judikovanej požiadavky primeranosti a proporcionality náhrady nemajetkovej ujmy vykonal aj porovnanie ustálenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu s náhradami priznávanými právnym poriadkom SR obetiam trestných činov.

61. V čase vydania nezákonného rozhodnutia upravoval odškodňovanie osôb poškodených násilnými trestnými činmi zákon č. 215/2006 Z.z., ktorý bol účinný do 31.12.2017. Podľa tejto právnej úpravy má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy ak bola trestným činom spôsobená smrť. Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násilia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume 10-násobku minimálnej mzdy.

62. Výška minimálnej mzdy v roku 2011 predstavovala sumu 317 €. Keďže samotné právo na náhradu škody prípadne právo na náhradu nemajetkovej ujmy vzniká už samotným vydaním nezákonného rozhodnutia, je potrebné vychádzať z minimálnej mzdy platnej v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia dňa 31.5.2011. Maximálna suma odškodnenia obetí trestných činov tak predstavuje sumu 15 850 €. Ako už bolo vyššie uvedené, tento limit nie je v prejednávanej veci záväzný, ale slúži iba na porovnanie rozsahu priznanej náhrady. Je tomu tak preto, že z hľadiska proporcionality pri určovaní výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy možno zákon č. 215/2006 Z.z. použiť len podporne, keďže podľa Nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 754/2016, je nenáležité limitovať výšku náhrady porovnávaním výšky odškodnenia iných zákonom stanovených prípadov, ako sú odškodnenia bolesti, SSÚ a obeti trestných činov.

63. Priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy zodpovedá podľa názoru súdu okolnostiam prejednávanej veci a závažnosti vzniknutej ujmy, je porovnateľná s výškami náhrady prisúdenými v obdobných veciach a je porovnateľná aj s maximálnou náhradou priznávanou obetiam trestných činov. Aj keď je o niečo vyššia, maximálny limit odškodnenia obetí trestných činov (ktorý súd použil iba podporne) výrazne neprevyšuje.

64. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 € a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Keďže žalovaný sa so zaplatením tejto sumy dostal do omeškania, má žalobca nárok aj na úroky z omeškania v zákonnej výške 5% ročne.

65. Právnu otázku ku vzťahu k nároku na úroky z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy možno považovať za vyriešenú uzneseniami Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo/48/2010, 2Cdo/155/2011, 7Cdo/253/2013, so závermi, že štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník zo zodpovednostného právneho vzťahu dostáva do omeškania, a tak najneskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty, ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému veriteľovi tiež úroky z omeškania.

66. V rozhodnutí z 26. februára 2020 sp.zn. 4Cdo/257/2019 dovolací súd ustálil, že: „Nárok žalobcu podľa § 17 ods. 2 – 4 zákona č. 514/2003 Z.z. voči žalovanej vzniká už samotnou existenciou väzobného trestného stíhania a rozsudku, ktorým bola osoba pozbavená osobnej slobody následne oslobodená spod obžaloby. Preto rozhodnutie, ktorým sa priznáva táto náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnej výške, už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z uvedeného je preto možné ďalej vyvodiť, že k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty stanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím 6-mesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Uvedený názor dovolacieho súdu je podporený aj Novelou č. 412/2012 Z.z., ktorou bolo s účinnosťou od 1. januára 2013 ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. zmenené tak, že podľa poslednej vety tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najneskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.“

67. Žalobca listom doručeným žalovanému dňa 20.10.2020 požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Tejto žiadosti nebolo zo strany žalovaného vyhovené, čo žalobcovi oznámil listom zo dňa 26.1.2021. Lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, čo bolo v prejednávanom prípade zo strany žalovaného vykonané listom zo dňa 26.1.2021, preto nasledujúcim dňom vznikol žalobcovi nárok na úroky z omeškania, ktoré mu súd priznal od uvedeného dňa v zákonnej výške 5% ročne a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania (úroky z omeškania boli žalované od 21.10.2020), žalobu zamietol.

68. Zostávajúce nároky uplatnené žalobou súd posudzoval ako nároky na náhradu skutočnej škody. Išlo o:
- sumu 202 600 € (pôžičky)

- sumu 500 000 € (hodnota obchodnej spoločnosti ACASE a.s.)
- sumu 43 384 € (strata na zárobku).

69. Žalobca tvrdil, že zo strany obchodných partnerov mu neboli zaplatené poskytnuté služby. Išlo napríklad o služby poskytnuté na základe zmluvy č. AC 090501 s Ministerstvom zahraničných vecí SR podpísanej dňa 24.6.2009 platnej do 24.6.2012, ktorej zazmluvnený ročný finančný objem predstavoval čiastku 162 053 €. Táto suma podľa zmluvy bola raz ročne fakturovaná ku dňu podpisu tejto zmluvy, avšak faktúru ku dňu 24.6.2011 spoločnosť už nevystavila, teda štát ušetril v tomto prípade 162 053 €. Štát obdŕžal služby a nezaplatil za ne len v prípade 3 ministerstiev sumu 258 680 €.

70. Na to, aby žalobca mohol štátu tieto služby poskytovať, musel si brať pôžičky od súkromných osôb, ktoré skončili v spoločnosti a boli použité pre mzdy pre pracovníkov, ktorí sa o informačné systémy starali. Tieto pôžičky predstavujú sumu spolu 202 600 €. Pôžičky žalobcovi poskytli nasledovné subjekty:
- G. F. B. sumu 140 000 €
- G. A. E. sumu 15 000 €
- G. F. H. sumu 15 000 €
- G. F. E. sumu 15 600 €
- F. D. sumu 10 000 €
- Home Credit Slovakia, a.s.

71. Žalobca na preukázanie nároku v tejto časti navrhol výsluch svedkyne G. F. D., ktorá vo svojej písomnej výpovedi potvrdila poskytnutie pôžičky žalobcovi v sume 10 000 €, ku ktorému došlo v máji 2011. Podľa vyjadrenia svedkyne bola pôžička splatená v roku 2021 a to svedkyňou. Ďalšie dôkazy vo vzťahu k pôžičkám žalobca nepredložil.

72. Civilné sporové konanie je založené na kontradiktórnej zásade, podľa ktorej strana svoje tvrdenia musí preukazovať dôkazmi. Žalobca v konaní nepreukázal existenciu škody titulom poskytnutých pôžičiek vo výške 202 600 €. Svedkyňa D. vo svojej výpovedi síce potvrdila poskytnutie pôžičky 10 000 v máji 2011, avšak súčasne na otázku či uvedená pôžička bola splatená, kedy a kým odpovedala áno, mnou, v roku 2021. Z uvedeného vyplýva, že k splateniu pôžičky nedošlo zo strany žalobcu, ale túto splatila svedkyňa v roku 2021. Na základe uvedeného súd žalobu v časti skutočnej škody uplatnenej vo výške 202 600 € zamietol, lebo škoda z titulu pôžičky finančných prostriedkov nebola v konaní preukázaná.

73. Žalobca si ďalej nárokoval čiastku 500 000 €, ktorá zodpovedá trhovej hodnote spoločnosti ACASE a.s. a jeho podielu v nej, ak by nebola zničená za aktívnej asistencie štátu. V tejto sume je započítaná aj hodnota akcií, ktoré žalobca vlastnil v celkovom počte 408 s nominálnou hodnotou jednej akcie vo výške 332 €, čo činí 135 456 €. Trhová cena softvérovej spoločnosti sa pohybuje vo výške minimálne 3 až 5-násobku ročného zisku. Žalobca si však uplatnil náhradu škody len vo výške 500 000 €.

74. Žalobca na preukázanie svojho nároku predložil výpis z centrálneho depozitára cenných papierov z ktorého vyplýva, že ku dňu 14.10.2014 bola menovitá hodnota podielu v spoločnosti ACASE a.s. vo výške 332 € s tým, že žalobca disponoval cennými papiermi v tejto spoločnosti v počte 408. Predložený listinný dôkaz preukazuje menovitú hodnotu cenných papierov ktorými žalobca disponoval vo vzťahu k spoločnosti ACASE a.s. vo výške 135 456 €. Uvedené však nestačí pre prijatie záveru, že žalobcovi vznikla majetková ujma – škoda zodpovedajúca trhovej hodnote tejto spoločnosti. V konaní totiž nebolo preukázané, že by žalobca svoju majetkovú účasť v spoločnosti stratil v dôsledku nezákonného trestného stíhania.

75. Aj vo vzťahu k nároku na náhradu straty na zárobku žalovanej vo výške 43 834 € súd dospel k záveru o nesplnení zákonných predpokladov pre jeho priznanie. Zo strany žalobcu totiž nebola v konaní preukázaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a stratou zamestnania.

76. Pracovný pomer žalobcu v spoločnosti ACASE a.s. trval od 1.9.2020 do 30.11.2021. Spoločnosť vyhlásila platovú neschopnosť 28.5.2012 a dňa 29.12.2012 bol uznesením Okresného súdu Košice I č.k. 31K/25/2012-114 zo dňa 20.8.2012 vyhlásený na majetok spoločnosti konkurz. K skončeniu pracovného pomeru v spoločnosti ACASE a.s. došlo dohodou uzatvorenou podľa § 60 Zákonníka práce (uvedená

skutočnosť vyplýva z rozsudku NSSR sp.zn. 1Sžso/56/2014 zo dňa 11. decembra 2015). Žalobca sa teda so svojím zamestnávateľom na skončení pracovného pomeru dohodli.

77. Žalobcovi bolo rozhodnutím Sociálnej poisťovni zo dňa 16. mája 2016 č.:313/2016-KEN-DGP priznaný nárok na dávku garančného poistenia vo výške 2 307 €. Sociálna poisťovňa pri svojom rozhodovaní vychádzala z toho, že pracovný pomer žalobcu u jeho zamestnávateľa trval od 1.9.2000 do 30.11.2011. Žalobca mal voči zamestnávateľovi neuspokojené nároky z pracovnoprávneho vzťahu za obdobie od 1.9.2011 do 30.11.2011, ktoré boli uspokojené dávkou garančného poistenia v celkovej výške 2 307 €. Žalobca predložil súdu potvrdenie zamestnávateľa z ktorého vyplýva, že žalobca mal v roku 2011 (január – november) vymeriavací základ z pracovného pomeru u zamestnávateľa ACASE a.s. v mesačnej výške 1 991,64 €.

78. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. III. ÚS 587/2022 z 27.10.2022 pripomenul, že: „Vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkonu verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý bol na danú vec aplikovaný, nevysvetľuje. O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri jej zisťovaní treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (porovnaj R 7/1979). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v kontexte skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (z rozhodnutia Najvyššieho súdu č.k. 3Cdo/32/2007, 1Cdo/129/2008, 5Cdo/301/2009).“ Tieto úvahy týkajúce sa príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou možno aplikovať aj na príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, keďže v oboch prípadoch ide o nárok vyplývajúci zo zákona č. 514/2003 Z.z., pričom spôsob a rozsah náhrady škody je v citovanom zákone upravený pre obidva spôsoby nezákonného postupu štátnych orgánov spoločne.

79. V konaní nebolo preukázané, že bezprostrednou príčinou zániku spoločnosti ACASE a.s. a bezprostrednou príčinou straty na zárobku žalobcu bolo predmetné nezákonné rozhodnutie. Podľa opisu rozhodujúcich skutkových okolností v žaloba mala spoločnosť ACASE a.s. podľa výkazu ziskov a strát za rok 2010 v roku 2008 po zdanení zisk vo výške 207 897 €. Dňa 21.12.2009 spoločnosť podpísala zmluvu na subdodávku rezortného informačného systému pre UIPŠ vo výške 594 300 €. V decembri 2010 spoločnosť prišla o možnosť záverečnej fakturácie vo výške 370 700 € z dôvodov zmeny subdodávateľov politickým tlakom na dodávateľa. Následkom toho sa spoločnosť preklopila za rok 2010 do straty vyše 330 000 € a stala sa druhotne platobne neschopnou. Je tiež zrejmé z daňového priznania k dani z príjmov právnických osôb za rok 2010, že keby spoločnosť dostala tieto peniaze, vedela by vyrovnať všetky záväzky a bola by aj v zisku za rok 2010. Následne dňa 22.3.2011 spoločnosti daňový úrad zablokoval firemný účet začatím exekúcie, hoci spoločnosť mala s ním dohodnutý platný splátkový kalendár. Rozhodujúci úder voči spoločnosti však prišiel od Sociálnej poisťovne. Hoci spoločnosť za rok 2010 odviedla Sociálnej poisťovni sumu 127 748,30 € a ešte v januári 2011 uhradila 22 077,30 €, čerstvo vymenovaná riaditeľka Košickej pobočky Sociálnej poisťovne podala dňa 18.2.2011 trestné oznámenie za neodvedenie odvodov vo výške 16 218,20 €. Túto sumu začal vymáhať až exekútor G. J.. Výsledkom jeho „neštandardného konania“ bolo to, že zrazu 5 ministerstiev a 15 samospráv nemohlo spoločnosti vystavovať ďalšie objednávky, či podpisovať nové zmluvy, lebo od spoločnosti bola vymáhaná pohľadávka Sociálnej poisťovne, a tak spoločnosť nespĺňala podmienky dané zákonom o verejnom obstarávaní.

80. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Košice I sp.zn. 7T/30/2012 z 29. októbra 2015 vyplýva, že spoločnosť ACASE a.s. sa stala nesolventnou 22.2.2011, kedy mala zablokované účty začatím daňovej

exekúcie a dôvod, prečo pokračovala v činnosti, bola snaha udržať informačné systémy v prevádzke, plus ubezpečovanie niektorých ľudí z SDKÚ, že budú obžalovanému tieto peniaze do firmy vrátené.

81. Žalobca v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Košice I sp.zn. 1T/90/2012 na svoju obranu uviedol, že spoločnosť, ktorá je predmetom skutku v období roku 2009 nemala žiadne podobné finančné problémy, pričom tieto prišli pred Vianocami roku 2010. Jednalo sa o zákazku, kde podľa zmluvy mala byť ich spoločnosti k 15.1.2011 fakturovaná čiastka vo výške 370 000 €. V uvedenom období došlo k zmene subdodávateľov, čo malo za následok stratu prác o objeme 570 000 €. Po niekoľkonásobných prísľuboch, že dlžné finančné prostriedky budú vrátené spoločnosti ACASE a.s., tieto doposiaľ vrátené neboli a to aj napriek tomu, že prísľub bol daný do 3.2.2011. Dňa 25.3.2011 napriek uzatvorenému splátkovému kalendáru s daňovým úradom boli spoločnosti zablokované účty z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania. Od tohto momentu mu boli zastavené všetky štátne objednávky a to z dôvodu, že nespĺňal zákon o verejnom obstarávaní.

82. Z uvedeného opisu skutkových okolností vyplýva, že finančné problémy spoločnosti ACASE a.s. vznikli v dôsledku nedodržania obchodného záväzku a prejavili sa na konci roka 2010. Spoločnosti neboli zo stany jej odberateľov uhradené poskytnuté služby, z čoho dôsledku daňový úrad a Sociálna poisťovňa začali vymáhať nedoplatky tejto spoločnosti na dani a na odvodoch. Daňové exekučné konanie začalo dňa 25.3.2011 a Sociálna poisťovňa začala svoju pohľadávku vymáhať rovnako v marci 2011. Podľa názoru súdu trestné konanie, ktoré začalo 31.5.2011 nemôže byť bezprostrednou príčinou zániku spoločnosti, keďže toto trestné stíhanie bolo už samotným následkom finančných problémov, ktoré v spoločnosti nastali v roku 2010.

83. K rovnakému záveru o neexistencii príčinnej súvislosti súd dospel aj pri posudzovaní nároku na náhradu straty na zárobku. Príčinou straty zamestnania žalobcu v spoločnosti ACASE a.s. bola dohoda o skončení pracovného pomeru. Žalobca sa následne zamestnal v spoločnosti NOVITECH, kde pracoval cca 1 rok. Samotná skutočnosť, že voči nemu bolo vedené nezákonné trestné stíhanie nemôže sama o sebe preukazovať existenciu príčinnej súvislosti, ktorá je jednou zo zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu.

84. Na základe uvedených skutočností súd zamietol žalobu v časti uplatneného nároku na náhradu skutočnej škody:
- vo výške 202 600 € (pre nepreukázanie vzniku škody v podobe pôžičiek poskytnutých súkromnými osobami)
- vo výške 500 000 € (pre nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a zánikom spoločnosti ACASE a.s.)
- vo výške 43 384 € (pre nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a stratou na zárobku).

85. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

86. Žalobca si v prejednávanom prípade uplatňoval relatívne samostatné nároky vyplývajúce z rovnakého právneho základu. Vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bol žalobca úspešný, preto mu v tejto časti uplatneného nároku patrí právo na náhradu trov konania. Súd vychádzal z toho, že pre posúdenie úspešnosti je rozhodujúca samotná skutočnosť, že žalobcovi bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy priznaný. Druhotnou je výška priznanej náhrady. Keďže výška nemajetkovej ujmy závisí na úvahe súdu, úspešnosť žalobcu vyplýva z toho, že jeho nárok v tejto časti bol posúdený ako dôvodný. Preto má nárok na plnú náhradu trov konania čo do nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom výška tarifnej odmeny bude vychádzať z priznanej sumy 20 000 €.

87. V zostávajúcej časti nárokov na náhradu skutočnej škody bol žalobca v celom rozsahu neúspešný. A v časti v ktorej bolo konanie zastavené žalobca znáša trovy konania podľa § 256 ods. 1 C.s.p., lebo zastavenie konania z procesného hľadiska zavinil. Žalovaný si však v konaní náhradu trov konania neuplatňoval a preto súd posledným výrokom rozhodol tak, že úspešnému žalovanému náhradu konania nepriznal.

88. V priebehu konania vznikli štátu trovy vo výške 49,80 € titulom náhrady svedočného, ktoré boli svedkyni D. E. A. vyplatené predbežne zo štátnych prostriedkov na základe uznesenia zo dňa 21.6.2023 č.k. K2-42C/11/2011-401. Svedkyňa bola vypočutá vo vzťahu k nemajetkovej ujme, teda vo vzťahu k nároku, v ktorom bol žalobca úspešný. Preto súd na náhradu týchto trov zaviazal žalovaného.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice písomne, v troch vyhotoveniach.
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.